

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 49 (3211) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Fokozódik a német elhárító vonal megszilárdítása a keleti hadszíntéren

A szovjet hadsereg nem bír többé területet nyerni. — Nagyszabású katonai előkészületek folynak az Ausztráliától északra lévő japán támaszpontokon

Haditanács jellege is volt a római értekezletnek

Berlin. (Bud. Tud.): A keleti harctér helyzetéről szóló hivatalos jelentések továbbra is tartózkodóan ítélik meg a harcok állását, azonban katonai helyen elhangzott megjegyzésekből kitűnik, hogy a német elhárító vonal megszilárdítása fokozódó irányzatot mutat. Ez a szovjet támadások gyújtópontjaiban egyre világosabban kitűnik. Berlinben kiemelik, hogy a szovjet hadsereg legnagyobb erőfeszítései ellenére sem bír többé területet nyerni. A szovjet támadásokat elkeseredett harcokban visszaverték. Mozgó elhárításról most már csak a Charkov-Kurszk-vonaltól nyugatra lévő területen van szó. A berlini megjegyzésekben hangsúlyozták, hogy most már az egész vonalon uralkodó olvadás következtében a terep nehézségei mindenféle mozgó művelet szempontjából növekednek. Az időjárás annyira enyhült, hogy már a folyók jege is szakadozik. A déli arcvonal északi szakaszán a Donyec és a Dnyeper között tovább folyik a német ellentámadás.

Jelentékeny területnyerés Tuniszban

A Pest írja: Zürichből jelentik, hogy a tuniszi harctér északi részén Arnim tábornok csapatai folytatták támadásaikat, közben jelentékeny területi nyereségre tettek szert. A német páncélos oszlop állítólag már 24 kilométerre állt Beiatól, amikor egy brit páncélos kötelék ellentámadásba kezdett. A harcok ezen a szakaszon hétfőn még teljes erővel folytak. A középső szakaszon amerikai és brit csapatok folytatták óvatosságot elnyomulását a németek által a múlt héten kiürített területnek azon az útján, amely Sbeitlából Ferianán át Gafsa felé vezet.

Zürich. (Bud. Tud.) Északafrikai je-

lentések szerint a 8-ik brit hadsereg arcvonalán fokozódik a járőrtevékenység. A legutóbbi 12 órában erősebbé vált a tüzéség és a légierők tevékenysége a Mareth vonal vidékén.

Bern. (Bud. Tud.): Mc Arthur főhadiszállásáról érkező jelentések szerint az Ausztráliától északra lévő japán támaszpontokon a legutóbbi megfigyelések szerint nagyszabású katonai előkészületek folynak. A nagy kiterjedésben elterülő szigetekre észlelhetők ezek az előkészületek. A szövetségesek légiereje ennek következtében támadásait újabb területekre terjesztette ki és fokozta a támadások erejét.

Finnország is a győzelem kivívásáig harcol

Helsinki. (MTI.) A NTI. jelenti: A finn sajtó újból szembefordul az egyes külföldön terjesztett hírekkel, amelyek finn különbékekötés lehetőségéről szólnak. Kiemelik a finn lapok, hogy Finnország egyszersmindenkorra választott: Németország és szövetségesei oldalán áll és a győzelem kivívásáig harcol.

Helsinki. (MTI.) Az új finn kormány megalakítását hátráltatja a parasztpártnak az a határozata, amellyel sajtó miniszterelnök jelöltje mellett foglalt állást és azt kívánta, hogy az új kormányban legalább két karjalai miniszter legyen. Másfelől kedvezően fogadták a parasztpártiaknak azt az állásfoglalását, amely szerint a parlamentáris alapon álló új kormány minden képviselőházi csoportra támaszkodjék s annak legfontosabb feladata Finnország védelmi harcának hatóságos továbbvezetése le-

gyen a harc befejezéséig, akként, hogy jól megfontolt külpolitikával az ország függetlenségét és jövőbeni biztonságát teljes mértékben biztosítani lehessen. Az agrár-párt miniszterelnökjelöltje Rainikka bankigazgató, de hír szerint a párt nem tudja keresztülvinni jelölését, úgy, hogy valószínűen Kivimäcki berlini finn követ kerül az új kormány élére. Személyi szempontokkal kapcsolatos nehézségek áthidalása érdekében a külügyminiszeri tárca betöltése körül Gripenbergnek, a Vatikánból hazahívott finn megbízottnak nevét emlegetik, aki korábban londoni finn követ volt.

Bulgária háborús szerepét méltó a német sajtó

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Csak a jövő történetírás állapíthatja meg Bulgária lépésének jelentőségét, azonban már ma el lehet

mondani, hogy Bulgária hozzájárulása a győzelem kivívása érdekében kifejtett közös erőmegfeszítések tekintetében fontos volt és fontos ma is — állapítja

Elsősorban diplomáciai és politikai természetűek voltak a római tanácskozások

Rómából jelentik: (MTI) A Duce és Ribbentrop találkozójával kapcsolatban az a benyomás alakult ki, hogy a megbeszélések elsősorban politikai és diplomáciai természetűek voltak, amelyek főként az új Európa kialakításával kapcsolatos kérdéseket tárgyalták. Erre abból következtetnek, hogy a tárgyalásokra Hitler külügyminiszterét küldötte ki. Erre következtetnek továbbá a hivatalos gyűlések utolsó mondatából is. Katonai személyeknek a tárgyalásokba való bevonása természetesen azt mutatja, hogy az értekezlet egyúttal haditanács is volt. A reggeli olasz lapok kivétel nélkül hosszú cikkekben foglalkoznak a római találkozó ügyével.

Rómából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Olasz politikai körökben Ribbentrop birodalmi külügyminiszternek a Duceval folytatott megbeszélésével kapcsolatban kiemelik a felfogások teljes azonosságát, a tengelyhatalmak hadvezetési céljai és eszközei tekintetében.

Igy festenek a valóságban a tengelyhatalmak közötti „ellentétek”

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mialatt az ellenséges hírverés ellentétekről, sőt a kimerülés tüneteiről beszél, amelyek állítólag mutatkoznak a tengely táborában, a világ ma pontosan az ellenkezőjéről vehet tudomást, vagyis a tengely el van szánva arra, hogy minden erejét ennek a háborúnak szolgálatába állítsa és a háboru csakis az ellenséges haderő megsemmisítésével s a bolsevizmus halálos veszedelmének kiküszöbölésével fog véget érni — állapítja meg a Deutsche Diplomatisch Politische Korrespondenz azoknál a megbeszélésekkel kapcsolatban, amelyeket a Führer megbízásából Ribbentrop folytatott a Duceval. A lap rámutat arra, hogy a római megbeszélésekről kiadott hivatalos közleményben világosan kifejezésre jutott a ten-

meg a *Völkischer Beobachter* azzal kapcsolatban, hogy ma van második évfordulója annak, hogy Bulgária csatlakozott a hármasegyezményhez. — Bár Bulgária nem tartozik az európai arcvonal harcoló népeihez, mint rendtényező mégis nagy szerepet tölt be délkeleten. A tengelyhatalmaknak elégtétül szolgál, hogy helyrehozhattak egy kis igazságtalanságot, amely egy baráti országot ért. Bulgária, mint az új Európa tagja, be fogja tölteni helyét, amely őt megilleti.

A *Berliner Börsenzeitung* szerint Bulgária, mint katonanemzet mindig tudatában volt szerzett jogai mellett a kötelességeknek is. Ehhez tartozik annak a feladatnak határozott betöltése, amely az európai védelmet és tartós békét biztosító küzdelem keretében nagy jelentőséggel bír.

ben uralkodó győzelem, ami a győzelem biztos zálogát jelenti. Legfontosabbnak tartják a kiadott közleményben az új európai rend felépítésére vonatkozó fejezetet. Németország és Olaszország sorsközösségének első helyén az Európát halálosan fenyegető világveszedelem végérvényes kiküszöbölése áll. hangsúlyozzák olasz politikai körökben. A tengelyhatalmak elszánt akarata folytatni a harcot a bolsevista veszedelem teljes megsemmisítéséig és az ellenség végleges legyőzéseig. Különösen jelentősnek tartják a hivatalos közleménynek azt a részét, amelyben Németország és Olaszország szilárd elhatározását fejezi ki arra nézve, hogy Európában olyan új rendet alakítsanak ki, amely minden nép számára az igazságos együttműködést és a haladás biztos légkörét nyújtja. — Ugyanakkor pedig lehetségesnek számukra, hogy a bolsevista fenyegetettség való megszabadulás után saját erejüket kifejlesszék.

gelyhatalmak és ellenségeik között levő áthidalhatatlan ellentét. Német- és Olaszország minden rendelkezésre álló erejével a nagy európai tér biztosításán, ugyanakkor az ellenség Európa biztonsága ellen harcol. Ez nemcsak a tengelyhatalmak és szövetségeik meggyőződése. A semleges tábor józanul gondolkodó köreiből is tisztában vannak azzal, hogy a tengelyhatalmak teljes legyőzésére irányuló angolszász terv elküldhetetlenül kiszolgáltatná Európát Moszkva nihilista erőinek. A tengelyhatalmak ismételtén kifejezésre juttatott elszántasága nemcsak magától értetődő tény valamennyi szövetséges szemében, hanem megnyugtatóan hat mindazok számára, akiknek érdeke az európai műveltség megmentése.

Székelyhid és a Székelyföld

Meglepetéssel olvassuk a következő hírt az egyik jónévű budapesti közgazdasági hetilapban:

„A Nagyváradi Takarékpénztár Rt. február 28-ára hívta össze 33. évi rendes közgyűlést, mely az intézet nagyarányú fejlődéséről tanuskodó múltévi zárelemzéseket tárgyalja. Az igazgatóság a Székelyhidi Népbank Rt. beolvastatása ügyében tesz javaslatot. A fuzionáló intézet 1905-ben alakult, alaptőkéje 300.000 pengő s a Nagyváradi Takarékpénztár irányítása mellett a Székelyföld hiteléletének fellendítésére alkalmas.”

Azt hisszük, hogy meglepetésünk indokolt. Nem is tudtuk eddig ugyan, hogy a Székelyhidi Népbank Rt. a Székelyfölddel áll üzleti összeköttetésben és hogy a Nagyváradi Takarékpénztár irányítása mellett a Székelyföld hiteléletének fellendítésére olyannyira alkalmas. Mi eddig abban a tévhitben éltünk, hogy a Székelyhidi Népbank Rt. az Érmellék fővárosának, Székelyhidnak vezető pénzügyezete. Itt élünk Nagyváradon. Gyakori kirándulásokat teszünk az Érmellékre. Naponta találkozunk székelyhidiakkal. Mégis egy fővárosi jól értesült gazdasági hetilapból tudjuk meg a nagy hírt.

De ne folytassuk tovább ezen a vonalon. Inkább próbáljuk meg kinyomozni az érdekes hír genezisést s ezután vonjuk le belőle a felkínálkozó következtetést.

Mindenekelőtt elismerjük, hogy a szobanforgó hírből csak az utolsó mondat második fele nem állja meg a helyét. A többi úgy, ahogy: mehet. Tehát a Székelyfölddel van csak baj. Mert a Székelyhidi Népbank Rt. eddig sem lendített a Székelyföld hiteléletében s a mostani viszonyok között ezután sem fog tevékenyen bekapcsolódni, még akkor sem, ha a Nagyváradi Takarékpénztár vette át a kommandót. Székelyhid pénzügyileg ugyanis éppen olyan távol esik a Székelyföldtől, mint Pécs, vagy Szombathely. Ezt illeti volna tudni annak, aki a fent idézett hír végére oda-biggyesztette nagyképu megjegyzését.

Illeté volna tudni. Még akkor is, ha egy lap szerkesztőségében csupa nem földrajztanárok és diplomás közgazdászok ülnek. A legszürkébb gyakorlóknak kell annyit tudnia a földrajzból, hogy Székelyhidat ne zavarja össze a Székelyfölddel. Ezt annál inkább elvárjuk, mert nem régen történt meg a felszabadulás s ezekben az években mindenkinek kezébe kellett vennie egy kicsit a térképet. Székelyhid neve nem olyan kicsibetűs, hogy Biharország egyik sarkában fel ne tűnjön a felületes tanulmányozónak is.

Nem akarunk egy egész világot ki-magyarázni a jelentéktelen tévedésből, de nem is kendőzzük el a hibát. Érdemnyire „cum grano salis” fogadjuk is a bankok és egyéb vállalatok üzleti híreit, a mérlegek, gyarapodások, fuziók, tranzakciók felsorolása, kedvező, vagy kedvezőtlen kommentálása nem közömbös sem az olvasónak, sem pedig az érdekelteknek. Már most: ha ilyen megjegyzést tűz egy lap egyébként helytálló híréhez, mint az említett közgazdasági hetiszemle a Székelyhidi Népbank és a Nagyváradi Takarékpénztár fuziójához, akkor a többi megjegyzést is csak annyiba fogjuk venni, mint ezt, vagyis semmibe.

A megszállás szomorú ideje alatt

még csak meg lehetett érteni, hogy a Csonkaországban mindnyájunkat „székely testvérnek” becéztek. 1939-ben a krisztinavárosi kaszinó egyik heti ülésén, ahol a rongyosgárda sok tagja is megjelent, sehogy sem tudtam kibontakozni a „székely testvérnek” szülő ölelésekből és hiába igyekeztem tisztázni, hogy mi a keleti részekben nem akarunk idegen tollakkal ékes-

kedni, mi csak egyszerűen magyarok vagyunk. Nem baj az, székely testvér — felelték egyöntetűen a magyarzkodásra.

Ilyen romantikus szemlélettel Székelyhid községét is bele lehet keverni a Székelyföld hitelállításának ügyébe, azonban a közgazdasági lapban minél kevesebb legyen a romantika. Székelyhidat hagyjuk meg egyelőre az Érmelléknek. Közgazdasági szerepnek és dicsőségnek is épepp elég lesz neki.

(mercator.)

Halott felesége után is kivette az élelmiszerjegyeket egy diószegi gazda

Uj asszonyt akart venni Komán Gábor, annak gyűjtötte a jegyeket

Nagyvárad. Saját tud. Nem minden-napi módon vétett a háborús érdekek ellen Komán Gábor diószegi gazda. A vád ellene: közszükségleti cikk jogtalan elvonása. Komán Gábor halott felesége élelmiszerjegyeit felhasználta, sőt még új jegyekért is jelentkezett s azok ellenértékét saját céljaira fordította.

Turpisága kiderült s eljárás indult ellene. A nagyváradi törvényszék dr. Bartos tanácsa kedden délelőtt vonta felelősségre a megtévedt gazdát, aki közönyösen, szinte „szenvtelenül” ímerte be, hogy igen, ő bizony felhasználta a jegyeket, dupla adag búzát, zsírt és cukrot szerzett a felesége elárvult élelmiszerjegyeiből.

— Hát ezután mondja csak meg, miért tette ezt? — veti fel a kérdést a bíróság.

— Azért kérem alázattal, — válaszolt a ravasz gazda, — mert meg akartam „emélt” nőül. Gondoltam, megilleti az új asszonyt az, ami a régit is megilleti.

A bíróság felvilágosítja Komán Gábor, hogy az új asszony, ha egyebet nem is, de jegyeket hoz magával a házas-ságba, a nagy óvatosság tehát felesleges volt.

Tudta ezt jól a vádlott is s nem felebelez, amikor a bíróság egy hónapi fogságbüntetésre ítéli.

Csak arra sóhajtott egy nagyot, hogy a bíróság 345 kilogramm búza és a fel nem használt élelmiszerjegyek elkobzását illetően a községi eljárásságnak való kiadását is elrendelte.

Száz pengő pénzbüntetésre ítélték, mert pimasznak nevezte a jegyzőt

Nagyvárad. Saját tud. Érdekes jogi háttérű perben hozott ítéletet a nagyváradi törvényszék dr. Bartos tanácsa. Az ügy előzményei a következők: Dobó Irén illetőségi bizonyítványért folyamodott a beregöszörményi körjegyzőséghez. A bizonyítványra annál is inkább szüksége lett volna, mert a rokonságtól kölcsönveti 17 ezer pengővel át akart venni egy szódagyárat s így kenyérszerzési lehetősége ugyezőlvan a kérdése bizonyítvány megszerzésétől függött. A bizonyítvány kiadása azonban egyre késett. A kérelmező közben lépéseket tett az alispáni hivatalnál s a személyes intervenciókon kívül levelezőlapot is küldött a jegyző felettes hatóságának. A levelezőlapon többek között a következőket írta:

„Ez a pimasz ember azt várja, hogy rimánkodással forduljak hozzá.”

Az említett kitétel miatt hivatalból üldözendő becsületsértés vétsége miatt eljárás indult Dobó Irén ellen s így került az ügy a nagyváradi törvényszék elé.

A törvényszék előtt a vádlott beismerte, hogy a kifogásolt hangu levelet ő intézte a jegyző felettes hivatalához s erős felindulására és azokra a nehézségekre hivatkozott, amelyeket az okirat kérése miatt kellett elszenvednie.

Dr. Hegyváry királyi ügyész mondotta el ezután vádbeszédét s a vádlott szigorú megbüntetését kérte.

Dobó Irén védője viázzott azt vitatta, hogy a levelezőlapon használt kifejezések kimerítik-e hivatalból üldözendő becsületsértés vétségének kritériumát.

A bíróság rövid tanácskozás után Dobó Irént büntésnek mondotta ki a terhére rótt cselekmény elkövetésében s ezért 100 pengő pénzbüntetésre ítélte. Indokolásában a bíróság kimondotta, hogy egy jegyzőre az a kitétel, hogy valamely iratot csak rimánkodásra hajlandó kiállítani, feltétlenül ésszerű, nem csupán azért, mert az ilyen vád fegyelmi eljárást von maga után, de egyébként is létkiosztó.

A bíróság döntése, miután abban úgy az elítélt, mint védője, valamint a királyi ügyész is emnyugodtak — jogerős

Szolgálatos gyógyszerárak:

II. CSOPORT:

ARANYAS gyógyszerár, Szt László tér 6. (M. Eain E.) 25-74.

FEHER KERESZT gyógyszerár, Rákóczi-u. 2. (Pakala Gy.) 14-46.

SZENT LÁSZLÓ gyógyszerár, Szent István-tér 1. (K. Hegedüs I.) 19-29.

MEGVALTÓ gyógyszerár, Gróf Teleki Pál-u. 55. (Németi L.) 32-01.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombathat reggelig tart.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Pista tekintetes úr.
BELVÁROSI: Csáládunk szégyene.
KORONA: Fények az éjszakában.
CASINO: Tarzan győz.

Rossini ünneplése Rómában

Az idén története 150. Giachino Rossini születésének napja — jelentik Rómából. A nemzeti kultúra minisztériumának kezdeményezésére ezt a jubileumot méltó keretekben ünnepelte meg a hálós Olaszország. Az olasz királyi Operaház ünnepi keretekben mutatta be a nagy mester legszebb alkotását. (A tolvaj szarka. Az olasz nő Algírban. Tell Vilmos. A sevillai borbély. Cenerentola.)

Fontos határozatokat hozott a légoltalmi értekezlet

Nagyvárad. Saját tud. Hétfőn délután és kedden délelőtt a polgármester elnöklésével légoltalmi értekezlet volt, amelyen az 1942. évi költségvetés végrehajtását tárgyalták meg, amelyhez a törvényhatóság már elvben hozzájárult.

Megállapodtak a légoltalmi kórház és mentőállomás berendezése tárgyában s a polgármester ezeknek az intézményeknek a berendezését elrendelte. Kedden a polgármester telefonon érintkezésbe lépett a belügyminisztériummal s felhatalmazást kért, hogy a kórház és mentőállomás berendezéséhez szükséges orvosi műszereket és egyéb felszerelési tárgyakat megrendelhesse.

Szöbakerült a keddi értekezleten az esetleges légitámadások következtében hajléktalanul maradó ügye s ezeknek ruházattal, pénzbeli segéllyel és élelemmel való ellátása. Az értekezlet úgy döntött, hogy elsősorban a klubokat, egyesületi helyiségeket és a középületek disztermeit jelölje ki a légitámadások következtében esetleg hajléktalanul maradóknak menedékhelyeül, ezután pedig az iskolákat. Ez nem jelent azonnali igénybevétele, csupán kijelölést szükség esetre.

Értekezletet tartottak az Őssi-telep lakóinak kérelme ügyében

Nagyvárad. Saját tud. Az Őssi-telep lakóinak lapunkban már ismertetett kérelme ügyében a polgármester kedden délelőtt értekezletet tartott, amelyen résztvettek még Laky Kálmán, a nagyállomás főnöke, Makara I., az őssitelepi állomás vezetője, Keleti Károly, a városi villamosvasút igazgatója, Piko János főmérnök és Berényi Endre, az Őssi-telepi képviselője.

Megállapították, hogy az őssi-telepi állomás mellett felüljárót kell építeni, mert a mostani átjáró egy kilométerre van az állomástól. Ennek költségeit részben a város, részben a villamosvasutttársaság fedezze.

Szükségesnek mutatkozik teherjarkodó készítése és a hozzávezető út megépítése is, valamint a városból odavezető útvonalnak, a Thököly-utnak a helyrehozása is. A költségek részben a várost, részben a villamosvasuti társaságot terhelnek, de a vasutat érintő részre vonatkozólag a városi törvényhatóság felír a MÁV elnökségéhez.

Ribbentrop Rómában négynapos beható tanácskozást folytatott a Duceval

Pontosan körvonalazták a végső győzelemig folytatandó közös háboru terveit és célkitűzéseit

Rómából jelentik: (MTI) Rómában hétfőn délután egy órakor a következő hivatalos jelentést adták ki:

A Führer megbízásából a napokban Olaszországba érkezett és február hó 24-től 28-ig ott tartózkodott Ribbentrop birodalmi külügyminiszter. Ribbentrop külügyminiszter megérkezését követően fogadta a Duce és a német külügyminiszter átnyújtotta a Führer személyes üzenetét. Ezután az első megbeszélés következett Bastianini külügyi államtitkár, Mackensen és Alfieri nagykövetelek társaságában. A megbeszélés négy óra hosszat tartott. A megbeszéléseket még ugyanazon nap és a következő napokon folytatták. A megbeszélések során kimerítették az összes európai problémák és a háborunak a háromhatalmi egyezmény államai által való viselésével összefüggő kérdések megvizsgálását. Az egyik megbeszélésen Bastianini külügyi államtitkárán kívül, aki már külön is hosszú megbeszéléseket folytatott Ribbentroppal, résztvett Ambrósio hadseregtábornok, az olasz általános vezérkar főnöke és Warlimont tábornok, a Führer főparancsnokságának helyettes főnöke is. A megbeszélések, amelyek annak a barátságának a szellemében folytak le, amely a Duce-t és a Führer-t egymáshoz fűzi, ahhoz a tökéletes érdekazonossághoz vezettek, amely mindig is fennállt a két ország között, s garanciája a sikernek abban a közös harcban, amelyet a két ország Japánnal és szövetségeseivel tökéletes szolidaritásban viv. Miután ismételtén kifejezésre juttatták a két országnak azt az elhatározását, hogy a háborút minden szükséges energiával, egészen az ellenséges erők elpusztításáig és annak a halális veszedelemnek kiküszöböléséig folytatják, amely Európa bolsevizálására ismét megjelent a szárazföld keleti határára, a Duce és Ribbentrop külügyminiszter kifejezésre juttatták Olaszország és Németország ama szilárd akaratát, hogy a végső győzelem kivívása után új rendet teremtenek Európában, amely biztosítja minden európai népnek az egyetértést az igazság és az együttműködés légkörében, amely mentes minden plutokrata-zsidó befolyástól és elősegíti a népeket tevékenységük kifejtésében, kölcsönös érdekeik megőrzésével az európai nagy tér biztos határai között. Ribbentrop külügyminisztert római látogatása során fogadta az olasz király és császár, valamint a trónörökös, akinek a Führer nevében átnyújtotta a német Sasrend arany nagykeresztjét. Szombaton Ribbentrop külügyminiszter a Duce ebéden látta vendégül. Ribbentrop február 28-án utazott vissza hazájába.

Harc a végső győzelemig

A római találkozóval kapcsolatos félhivatalos német közlemény hangsúlyozza, hogy a közös német-olasz kommunikációban kifejezésre jut a tengelyhatalmaknak az a megalkuvás nélküli akarata, hogy folytatják a harcot a végső győzelemig. A találkozóról kiadott közlemény bizonyos

értelemben a nagy európai tér Magna Chartája, amelynek a végső győzelem után a tengelyhatalmak biztosítják határait. A római találkozó célja az volt, hogy minden kérdést megbeszéljenek és összhangba hozzák a háromhatalmi szerződés hatáimainak közös hadviselésével.

Döntő elhatározások születtek Rómában

Róma. (MTI) Az olasz közvélemény és a diplomáciai világ érdeklődésének középpontjában a Duce és Ribbentrop tárgyalásai állnak. Rómából még nincs sem illetékes körökből, sem sajtó részéről kommentár a tárgyalásokkal kapcsolatban. A hivatalos jelentés szövege és a megbeszélések hosszú tartama azt a benyomást keltik, hogy ezek a megbeszélések a legfontosabbak közé tartoznak, amelyek a tengelyhatalmak vezetői között az utóbbi időben lefolytak. Rómában úgy ítélik meg, hogy a hivatalos jelentés az eddiginél is szélesebb körű meghatározása az új Európa megvalósítására irányuló politikai célkitűzéseknek. Ami a Duce és Ribbentrop megbeszélésén szóbaeső kérdéseket illeti, ezeket a legutóbbi decemberi német-olasz megbeszélések óta bekö-

vetkezett nagyfotosszerű események alapján igyekeznek körvonalazni.

Katonai személyiségeknek a megbeszélésekbe való bevonása azt mutatja, hogy az idősebb katonai problémák is a megvitatás tárgyai voltak, különös tekintettel természetesen az Olaszországot legközelebb érintő északafrikai és földközi-tengeri hadműveletekre, amelyek az utóbbi időben egyre élénkebb szakaszukba léptek. Mindent összevetve, Rómában az a benyomás alakult ki, hogy a Duce és a német külügyminiszter megbeszélései olyan döntő elhatározásokat eredményezhettek, amelyek hatása a gyakorlatban is érezhetővé válhat.

A felmerült ellentétes hírekkel ellentétben megállapítható, hogy a német külügyminiszter a Vatikánban nem tett látogatást.

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti. Ribbentrop német külügyminiszter a

Olaszországból Angliába utazik a newyorki érsek

Rómából jelentik: (MTI) Vatikáni hírek szerint Spelmann érsek szerdán elhagyja Olaszországot és Spanyolországba utazik, ahonnan Angliába megy az ottani amerikai katolikus katonák lelki gondozásának ellenőrzésére. Az érsek tárgyalásairól semmi sem szivárgott ki. Erősen tartja magát az a hír, hogy a Szentatya és az érsek közötti hosszú megbeszélések tárgyát képezte a polgári lakosság bombázása és a háborus módszerek enyhítése. Ebben a kérdésben az érsek komoly javaslatokat tett a pápának.

KI A KÉM?

A kém nyakában nincsen cédula, nem hirdeti magáról, hogy vigyázz: kém vagyok! Nem visel alszakállt, álarcot; nem ereszt maga körül kénfüstöt, nem bujdoskázik, nem oson utánunk, bujvalopva, kísérteties lépésekkel, nesztele nélkül. Nem! A kém, aki hazád biztonságára tör, nemzetet árulja, aki bizalmadba férkőzik, hogy meglopjon, valamit kicsaljon belőled: egészen más ember. Sokféle alakban jár, de mindig a jámbor ember képében, ártatlan arccal, de befelé éberén figyelve, minden szavadat lesve, hogy aztán ami kell neki, azt Júdás-pénzen tovább adja. Tehát idefigyelj!

Áldogázz a mozi előtt. Nézed a plakátokat, be szeretnél menni. Nincs pénz. Melléd áll egy egyszerűen öltözött férfi. Megérti sóvárgásod és felajánlja, hogy megváltja a jegyet. Örülök neki. Bementek. Melléd ül és szünet alatt beszélget veled. Családi körülményekről, iskoláról, leventebeosztásodról. Hogy mit tanultok, mint haladtok. Ismered már a fegyverforgatást is?...

Örömmel felelgetel. Hálás vagy a mozijegyéért. Aztán elváltak. És te nem is gondold, hogy akivel beszélgettél, a kém volt!

Gyakorlatotok. Egy jámbor kinézésű ember ott áll a távolban és figyel beneteket. Oszoltok. A jámbor idegen magához int. Dicséri ügyességed. Aztán kérdezi: — Hányan vagytok? Hol jöttök össze? Hol lakol? Van-e ott gyár, folyó a közelben, hid, stb. És te felelgetes.

Szinte örülve, hogy mindent tudsz. Mikor elváltak, az idegen egy pengőt nyom a markodba. És te megköszönöd és máris rohansz. Pedig a kémnel beszélgettél.

Hazamész. Otthon, az asztalnál jóképű bácsi ül. Idegen. De anyád vendéglátó asszony, szívesen kínálja. Az idegen beszélget. A napi bajokról, háborúról, sok mindenről. Leginkább arról, hogy merre jár bátyád, aki katona és a haretéren szolgálja hazáját. Érdeklődik: mikor járt itthon, szabadságon, miről beszélt, panaszkodott-e? Anyád felelget. Még könnyezik is öszinteségében. És az idegen ember nagy részvétet mutat. Aztán megköszöni a szíves vendéglátást és elmegy... Kém volt!

Vasuton utazol. Szorultok, mert sok az utas. Kocsiban sok katona. Egy jólöltözött civil is szorong közöttük. Később előveszi táskáját, falatozik és iszik. A katonákat is sorra kínálhatja. Téged is. Aztán beszélgetni kezd veled. Látja sapkádról, hogy levente vagy, tehát érdeklődik. Melyik katona milyen jelvényt hord, ismerse-e valakit közülük, tüzérek vagy gyalogosok? Most vonulnak-e be vagy szabadságosok? Büszkén felelgetsz. Kimerítően, szinte henegeve, hogy mindent tudsz. Pedig az illető kém volt!

És így tovább. Mindenütt, mindenhol, úton-útfélen. Téged keres, rád les, bizik fiatalágodban, hogy könnyebben beszélsz. Hiúságonál fog meg. Híreleg

Ducenál tett látogatása alkalmával a német esti sajtó rámutat a hétfőn Rómában közzétett hivatalos közlemény közötti mélyreható különbségre. Ez a körülmény — írja a Berliner Börsenzeitung — világosan vázolja a mostani döntő órában a közös harci programot és a közös háboru célját. Az a körülmény, hogy négy napos beható tanácskozáson sikerült ilyen rövid félreérthetetlen formát találni önmagában is igazolja a nézetek azonosságát. A casablancai hosszú közlemény a teljes egyetértésről beszél, azonban kiderült, hogy a szövetségés sohasem volt távolabb az egyetértéstől, mint most.

Berlin. (MTI) Illetékes német részről tájékoztatásul közlik: Hétfőn feltehetően kijelentették a Wilhelmstrassen, hogy a londoni rádió foglalt először állást külföldi részről. Ribbentropnak olaszországi megbeszéléséről kiadott hivatalos közleménnyel kapcsolatban, abból az olasz-német kapcsolatok válságát igyekeznek kioldani. A Wilhelmstrassen hangsúlyozza, úgy látszik olyan nagy volt a meglepetés, hogy a londoni rádióknak nem jutott más eszébe, mint a mindig egyre szappanbuborékként szétfúszó régi állításhoz visszatérni. A hétfőn kiadott német-olasz közlemény — hangsúlyozzák — hazugságnak minősíti az ilyen szerű állításokat.

neked. Pénzt ad, ajándékot. Aztán beszédre bír. És mikor elérte célját, faképnél hagy. A kém. Az ország legbecstelenebb ellensége. Aki a kilesett beszédből tőkét kovácsol. Pénzt kap érte. És az ellenség aztán a fizettségért a pusztulást hozza ránk. Hazádra, népedre, családodra.

Vigyázz tehát! Lásd, hallj, figyel! De hallgass. Soha ne beszélj. Ez a te szent kötelességed. Mert magyar vagy és levente!

Gyorsabban kell elintézni a hadisegély kérelmeket

A belügyminiszter körrendelettel felhívta a törvényhatóságokat, hogy a hadisegélykérelmeket gyorsabban intézzék el. A hadisegélykérelem elintézésére vonatkozó határozatot minél előbb közölni kell az illetékes katonai parancsnoksággal, hogy az értesítse a bevonultat. Ezek a rendelkezések a hadbavonultat megnyugtatót és ezáltal honvédségünk fokozottabb ütőképességét biztosítják. A hadisegélykérelmekkel kapcsolatos eljárásokat is a legnagyobb körültekintéssel kell intézniük a hatóságoknak.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Véresen összeomlottak a kubáni hidfőnél és a miusi arcvonalon indított szovjet támadások

Az izjumi német támadás további teret nyert. Német csapatok széles arcvonalon átkeltek a Donoc folyón

576 ezer tonna angolszász hajóteret süllyesztettek el februárban a tengely légi és tengeri erői

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A német-olasz kötelékek arcvonalán előtt az angolok nyugodtan maradtak. Úgy látszik, mintha az angol főparancsnokság nem kívánja támadást indítani, jóllehet egész a legutóbbi napokig folytatta a támadás előkészítését. Dél-Tuniszban vasárnap az angol és amerikai inváziós csapatok semmi hajlandóságot nem mutattak arra, hogy az Atlasz-hegység kijáratain keresztül előretörjenek, ezzel szemben folytatták a hágók biztosítását. Az angolszászoknak ez a tartózkodása kétségtelenül nemcsak az elmúlt hetek súlyos vérvesztéseire vezethető vissza, hanem arra a lelki visszahatásra is, amelyet a tengely kötelékeinek előretörése okozott. A harci eseményeket még nem lehet véglegesen áttekinteni. Sikerült több brit csoportot bekeríteni. A német támadókat a harcigépek támogatják. Több brit sündisznóállás feladta a hiába való ellenállást, miután súlyos veszteségeket szenvedtek. Repülőink bombái megsemmisítették három brit járműszlopot.

Berlin. (Interinf.) A keleti harcok déli szakaszán tovább tart a német támadó hadművelet kedvező alakulása. Egy merész hadművelet megalkuvás nélküli végrehajtása során vasárnap nagy német kötelékeknek sikerült északkeleti irányban végrehajtott támadással széles arcvonalon elérni és átlépni a Donoc folyót. Ezzel a bolsevistákat elítélő csapatokból álló hadseregük megsemmisítése után az egész donoci iparterület északnyugati arcvonalán veszteségteljes és nagy térre kiterjedő visszavonulásra kényszerítettük olyan területen, amely roppant erővel végrehajtott déli támadások célja lett volna és ennek politikai, gazdasági meginkább katonai jelentősége nyilvánvaló. Jelentős területnyereség mellett vasárnap megsemmisítettük a bolsevisták több nagy mozgó kötelékét, amelyek megsemmisítésére előretöréssel igyekeztek megakadályozni hadműveleteinket. Német páncélos kötelékek vasárnap kemény utcai harcokban elfoglalták a támaszpontját kiépített Barwenkova helységet. Gyors harcigépek ettől északnyugatra lévő területen megrohanták a visszaözlő bolsevista kötelékeket és ennek során terepuraló magaslati állásokat foglaltak el. A bolsevisták jelentős részeit bekerítették és megsemmisítették, más szovjet csoportokat elváltak visszavonulási útjaiktól. A visszafoglalt területeken tisztogató hadműveleteket folytattunk. Több nagy bolsevista köteléket megsemmisítettünk, vagy foglyul ejtettünk. Izjumtól északnyugatra egy szovjet tábori repülőteret elleni támadás alkalmával 14 gépet megsemmisítettünk, többet megrognáltunk. Az egész észak és középső

arcvonalakaszon beállott olvadás nagymértékben akadályozza a nagyobb hadműveleteket. A hőmérséklet a tíz fokot is elérte. Kaukázus nyugati részében fagypontra körül mozog a hőmérséklet. A szovjet ezt az időjárást támadásokra használja fel.

Tuniszban további teret nyertek a tengelycsapatok támadásai

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli: Azok a támadások, amelyeket az ellenség vasárnap a kubáni hidfő arcvonalán indított, a bolsevisták súlyos és véres veszteségei mellett összeomlottak. Novorosijszk előtt a hadsereg tüzeresége felgyújtott egy páncélosokkal megrakott ellenséges hajót. A miusi arcvonalon az ellenség heves tüzereségi előkészítés után széles arcvonalon támadásra indult. A szovjet csapatokat már a fővonalak előtt elhárító tüzzel szétvertük. Saját támadásaink Izjum térségében a tegnapi nap folyamán további teret nyertek. A támadó hadosztályok a Donocen túlra vetették vissza az ellenséget. Szétugrasztott és elvágott szovjet erőket felmorzsolunk. 23 páncélosot szétlőttünk és sok hadifoglyot, valamint zsákmányt ejtettünk. Charkov, Kurszk és Orel térségében, valamint az Ilmenától délre megghisítottuk a szovjet sok támadását. Egy helyen szovjet gépesített csapatokat kerítettünk be

és megsemmisítettük azokat. A Ladoga-tótól délre az ellenség vasárnap egy keskeny előretolt könyökállás ellen tíz támadást intézett. Valamennyit visszavertük. Február 21. és 28. között a hadsereg kötelékei 1060 szovjet páncélosot semmisítették meg, vagy zásákmányoltak. Német tengeri erők ismételt harcra készen állnak. Novorosijszk előtt elpusztítottak egy torpedónaszádát és 6500 tonnával 4 kereskedelmi hajót, valamint két partihajót. A légierő elpusztított két ellenséges szállítóhajót.

Az észak-tuniszi arcvonalon a német és olasz csapatok támadásai további előrehaladásra vezetett. A hétfőre virradó éjjel az algéri partok előtt légitörpédóval eltaláltak négy ellenséges tengeralattjárót.

Angol gépek katonailag hatástalan támadást intéztek a megszállt nyugati terület néhány helysége ellen és az egyik atlantióceáni támaszpontot támadták. Öt ellenséges gépet lelőtünk.

Ujabb nagy sikerek az ellenséges hajózás elleni harcban

Anglia és Amerika hajótere elleni harcban búvárnaszádaink februárban 545.300 tonna össztartalmu, 82 ellenséges hajót süllyesztettek el. További 14 hajót megtörpédőztünk. Valószínűnek kell tekinteni, hogy ezek egy részét elsüllyedt Gyorsnaszádok elsüllyesztettek három hajót 6500 tonnával, míg a légi-erő öt hajót süllyesztett el 25.000 tonnával és 14 hajót részben súlyosan megrongált. Összesen tehát februárban 576.000 tonna hajóteret süllyesztettünk el. Azonkívül búvárnaszádaink elsüllyesztettek egy cirkáló, egy rombolót és három kísérőhajót. A haditengerészet más egységei elpusztítottak három gyorsnaszádát, 2 előrszázadot és egy búvárnaszádát, a légi-erő elsüllyesztett továbbá egy búvárnaszádát és megrongált egy korvetet és egy kisebb csatahajót.

Az olasz főhadiszállás 1010-ik közleménye szerint olasz torpedóvetőgépek köteléke Algirtól északra erős kísérettel haladó ellenséges karavánt támadott meg. Egy torpedónaszád két torpedó találat következtében azonnal elsüllyedt. Elsüllyesztettek továbbá két összesen 17 000 tonnát kitevő gőzöst, egy másik torpedónaszádát, egy hétezer tonnás gőzöst pedig súlyosan megrongáltunk. Olasz repülőgépek bombázták Algir kikötőjében horgonyzó hajókat és heves robbanásokat okoztak.

Megghisított szovjet partraszállási kísérlet Novorosijszknál

Berlin. (MTI.) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a keleti harctérről: Novorosijszk térségében a bolsevisták erősítéseket akartak partraszállítani, azonban kísérletüket megghisították. A német tüzereség felgyújtott egy páncélosokkal megrakott bolsevista teherhajót. Elsüllyesztettük azonfelül három csapatokkal megrakott szállítóhajót. A Kubán torkolatától északra a bolsevisták két

lövészszázalókat veszítettek. Három hét alatt ezen a szakaszon több mint tízezer bolsevista esett el. Oreltől délre a német tartalékalakulatok jelentős területnyereséget értek el. Légihaderőnk Kurszk térségében, több helységet romba döntött és sok fedezéket szétrombolt. Légiharcokban 43 bolsevista gépet lőtünk le.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: angol bombázó repülők keddre vir-

radó éjjel a birodalmi fővárosig törtek előre. Az ellenség nyilván összpontosított támadást szándékozott végrehajtani a főváros ellen, ez azonban a német éjszakai vadászok merész rajtaütésén és a megszámlálhatatlan nehéz és legnehezebb légvédelmi lövegek tüzelésén megghisult. A város területére tulnyomórészt csak találmokra dobtak le bombákat. A tüzoltóság és légvédelmi szervezet, a lakosság készséges támogatásával, hamarosan ura lett a keletkezett tűzneknek. Az ellenség ennél a katonailag teljesen hatástalan támadásnál nagyobb számú bombázó repülőgépet veszített. A légvédelmi tüzereség által lelőtt és már a levegőben felrobbant bombázók roncsai a város közeli és távolabbi körzetében több helységeben találhatóak Berlin körülyékén.

Kölcsey István a Magyar Élet Párt országos ügyvezető alelnöke Nagyváradon

Nagyvárad. Saját tud. Mint újabban értesültünk, a Magyar Élet Párt nagyváradi törvényhatósági szervezetének 1943. évi március hó 14. napján, vasárnap délelőtt fél 12 órakor a városban nagyteremben tartandó választmányi nagygyűlésre Nagyváradra érkezik Kölcsey István országgyűlési képviselő, a M.E.P. országos ügyvezető alelnöke, aki a pártközpont képviselőjében nagyfontosságú beszédet mond. De ugyancsak jelentke az országgyűlési képviselő, sarkadi református lelkész is, aki a nagygyűlésen ugyancsak fel fog szólalni.

Nagyvárad és Bihar megye társadalma nagy érdeklődéssel tekint a Magyar Élet Párt választmányi nagygyűlésére. A keleti és erdélyi részek visszacsatolása óta a magyar kormányzat pártjának ezen a területen ez lesz az első komolyabb megmozdulása. Ugyanakkor több nagyfontosságú politikai megnyilatkozásnak is színhelye lesz városunk.

Felhívás

a kártékony hernyók, hernyófészkek és lepketojások kötelező irtására és gyümölcsfák tisztogatására

Az 1894. XII. t. c. 50. §-a értelmében a kertekben és gyümölcsösökben és szőlőkben lévő gyümölcsfákat és bokrokat a kártékony hernyóktól, valamint hernyófészkektől meg kell tisztítani és a gondosan összegyűjtött hernyókat, hernyófészkeket és lepketojásokat el kell égetni.

Az irtást legkésőbb rügyfakadás előtt, március hó 15-ig be kell fejezni.

A nagyváradi hegyközség elnökeége figyelmezteti a szőlő- és gyümölcsös-tulajdonosokat, hogy akik az irtást elmulasztják, az 1894. XII. t. c. 95. §-a 1. bekezdésének k) pontja értelmében kihágást követnek el.

Ki kell takarítani az útmenti árkokat is

A nagyváradi hegyközség elnökeége felhívja a szőlő- és gyümölcsös-tulajdonosokat, hogy ingatlanuk mentén elhúzódó útmenti árkokat takarítsák ki, valamint az élőfövényeket nyesezzék meg haladéktalanul, hogy a közlekedés ne gátoltassék.

Az a tulajdonos, aki feleltőzt felhívásnak f. évi március 15-ig eleget nem tesz, a 85.000/1938. F. M. rendelet VII. fejezet 114. §-a alapján kihágást követ el és pénzbírással büntethető.

Nagyvárad város legújabb térképe

nagy fali 2 P, kisebb színes 180 P kapható

a MAGYAR LAPOK kiadóhivatalában

KISS PÉTER HÁZTULAJDONOS...

A háztulajdonos, nevezzük Kiss Péternek, foglalkozására nézve, mondjuk, cipőfelsőrészkesztő, negyven éves korában jutott abba a helyzetbe, hogy öregségének biztosítására megtegye az első lépéseket. Sikertől ösztökélt meg a cipőipar néhány lejt a laddátiban, ő tudja mennyi munka és nélkülözés árán, s telket vásárolt, tizenkét méternyi frónszélességgel, huszónyolc méternyi mélységgel. Kicsiny terület az egész, de elegendő arra, hogy az élet szegény és munkás vándora megvessze rajta a lábát. És akkor fokozott erővel fogott hozzá a güröléshez, éjt nappallá téve, megvonva magától a legszerényebb szórakozásoktól, a moziba se ment el, egy pohár bort se engedett le tikkadt garatján. Azt is elviselte, tájós szívvel bír, hogy takarékosági buzgalma miatt gyermekei is sok keserű könnyet hullattak, mikor nem bírták kirimánkodni tőle a bábsház vagy az ifjúsági előadás beléptidiját vagy valami olcsó játékszer árát s gyakran jötték haza sirva az iskolából, mert gyöngébben ellátottaknak, rosszakból öltözötteknek, lemaradtaknak érezték magukat társaikhoz képest. Kiss Péter hási elszántággal hagyta elshanni teje fölött a sivatán muló esztendőket és eltökélten szállott szembe a család emelkedettebb létszínvonalat követelő igényeivel is, mert a polgári ház álmokképe lebegett folyton előtte, amelyet a férfikor legmunkásabb szakaszában a valóság szilárd talajra kell állítania, ha nem akarja hejíteltalanságnak és teljes nincstelenségnek kitenni gyors léptekkel közeledő öregkorát. És száz téglánként, kavics és homok-köbméterenként hordgitta telkére az építőanyagot és megint gürölt és kuporgatott, hogy elértesse a csak egyszerre megvásárolható anyagok, a cement, a mész, a deszka, a gerenda árát meg a vállalkozói munka ellenértékét is s aztán sorongó szívvel, de boldog öntudattal hozzáfogott az építkezéshez. Először csak egy szoba-konyha előszoba készült el, kívül levakolatlanul, festetlen ajtókkal, ablakkal, aztán megint évek teltek el, amíg hozzá tudott ragasztani még egy szobát, fürdőszobát, élelcamrát, s ismét évek, mire kívül-belül tisztas konténerben állhatott a polgári ház. De ezzel meg nem elégedett meg Kiss Péter cipőfelsőrészkesztő. Ez csak a tőke még, ami csak úgy kamatozhat kellőleg öreg napjaira, ha saját magának is emel kis meghúzódó helyet. Ereje utolsó meglesztésével, ócska, szedeltvetett anyagból az udvar mélyében is összerakott egy csinos kis vitvillót s tizenöt évvel a nagy öregség-biztosító vállalkozás megkezdése után abban üthette fel tanyáját, míg a fronton épült „komfortos” polgári házat bérbe adta ki... Ezzel elkészült a nagy életmű, a legnagyobb, amit két kezével kereső ember alkothat magának. Búszke elégetéssel töltötte el szívét. Hiszen a kisebbségi sora kürdelmel közötti valósiította meg álmát, erőszakoskodó és okvetetlenkedő táskás emberekkkel kellett folyton harsolni, akik sürűn keresték fel különböző díjak beszédésért, megvesztegetési összegeket kellett fizetni, rendeletekbe ütközött, amelyek béklyóba igyekeztek kötni a dolgozó magyar iparosok kezét, de ő nem hagyta magát, loqcsikorgatva, majdnem dühödten tartott ki életeélja és magyarsága mellett s egy-egy vasárnapon áhitattal és szent

reménykedésekkel hallgatta meg a Magyar Párt helyi nagyságainak lelkésítő szónoklatait...

Nem volt ő kapzsi házigazda, hiszen még birta a munkát két öregedő keze, csak arra ügyelt, hogy rendez ember legyen a lakója, aki pontosan fizet és nem rongálja az ő szerény nyugdíjat biztosító tőkéjét, kincsét, örömét s ugy tervezte, hogy majd akkor lesz krájdároskodóbb a lakbérösszeg megállapításánál, ha elgyengül markának szorítása a cipészkalapácsos és nyugalmába vonul. Nem is lehetett sok bért követelni abban az időben: lakadó életű, határszéli város volt Nagyvárad, nyögte a határsáv különleges rendelkezéseit, beljebb az országba futott kenyér után a törzskassza, a háboru szele fujt, pangott az ipar és kereskedelem, még jó, hogy szegény Kiss Péter, ösztönös megérzéssel, kihasználta a viszonylagos konjunktúra esztendeit és megteremtette a legtöbbet, amit becsületesen megteremhetett. Azért 1939 szeptember elsején mindössze havi 800 lejt fizetett neki a kétszoba-konyhás, „összkomfortos” polgári ház lakója.

S a lakbérrendelet ezen a színvonalon töggitette Kiss Péter nyugdíjalapjának havi kamatát.

Most már hatvan éves is elmúlt Kiss Péter. Megviselt, beteges ember, kezd kiöregedni a mesterségéből, nem

is érdemes már adót fizetni utána, talán be is adta iparendélyét s kereset nélkül áll. Az öregség-biztosító ház lenne csaknem egyedüli léteklapja, de annak béréből az adóra se nagyon futja, mert a román uralom alatt használatba vett házakra nem vonatkozik a tizenöt éves házádomentesség kedvezménye. Istenem, mi lesz Kiss Péterrel?

Nem is fontos, hogy ki lakik a házban jelenleg. Lehet, hogy jótíztesü, bebiztosított jövőjü tisztviselő, de lehet, hogy szabadfoglalkozású ember, talán új jogosítványos, vagy stróman, aki megerőltetés nélkül, önként emelhetné a bért. De ki látott ma olyan futóbolondot, aki eldobja magától a törvény-biztosította előnyöket? Kiss Péter himez-hámoz minden lakbérfizetéskor, hiszen ő is tudja, hogy a törvény—törvény, tegyelmezellen polgár az, aki bár szerény óhajjal tenni mer ellene, de néha fojtogatja a kétségbeesés, könyörgésre fogja a dolgot, a lakó azonban páncélszekrénybe zárja a pénzt és a szívét s őt pengővel se hajlandó tullepni az előirt bérhatárt.

Mit tegyenek a Kiss Péterek? Segélykiáltással fordultak a polgármesterhez, a helyügymüniszterhez, hogy szerény százalékokkal, szerényebbből, mint más városokban, emeljék a rögzített házbéreket. Biztosra vesszük, hogy kérésük meghallgatásra talál.

Nem a palota tulajdonosoké, hanem a Kiss Pétereké.

JÁVOR BELA

Gibraltár német kézen volt 250 évvel ezelőtt

Hogyan alakultak az erőviszonyok a történelem folyamán a Földközi-tengeren

A XV. században a Kelet ura Törökország volt. Nyugat országai akkor kezdték meg harcukat a Földközi-tenger birtoklásáért. A XVII. században Törökország, Franciaország és Spanyolország lettek a Földközi-tenger vezetőhatalmai, de mikor Bádeni Lajos ögróf és Savolyai Jenő herceg a török előretörésnek végleg határt szabott: Franciaország lett vezetőhatalommá a Földközi-tengeren. Akkor kapott Anglia vérszemmet, akkor ismerte fel voltaképpen a Földközi-tenger jelentőségét és Gibraltár megszerzésével elindult hódító politikája itt is. A napoleoni háborúk után megszerzi Maltát; ezzel egyidőre megelégedik.

A XIX. század elején meghiusult az orosz előretörés a Földközi-tenger felé. Ettől kezdve váltakozva olasz és francia kísérletek történnék ennek a tengernek uralmáért. Franciaország 1831—47 között megszerzi Algirt, 1861-ben viszont az itáliai államok egyesülése új erőviszonyok kifejlődését eredményezi.

Olaszország előretörése

Az 1869-ben megnyitott Szuzei-csatornára ismét felfigyelt Anglia! A fondorlatosan megkezertt részvénytöbbség nemcsak Szuzei, hanem Egyiptomot is fokozatosan angol befolyás alá hajtja és 1882-ben már teljes protektorátusi joga van Angliának Egyiptomban.

Az 1914-es világháború előtt Gibraltár, Malta és Szuzei kellőképpen ellen-súlyozta az Észak-Afrikában megerősödő francia befolyást, a Monarchia balkáni törekvéseit, a Törökország felé irányuló német politikát, Olaszország afrikai terveit és az örök orosz vágyalmot: Konstantinápoly megszerzését.

Ma már más a helyzet: Olaszország előretört! Olaszország hevitelének igen jelentős része a Földközi-tengeren át történnék; ezért élethevágóan fontos számára az ottani tengeri útvonalak biztosítása. Anglia támaszpontjai akadályozhatják ugyan az olasz tengerjárást — főleg a Földközi-tengerbe való bejutást — de a korszerűen kiépített olasz támaszpontok hatékonyan ellensúlyozzák a brit flotta működését. Igen nagyfontosságú a szicíliai-tengerszoros ellenőrző képessége, mely az Egyiptom, Sziria és Palesztina felé vezető utakat ellenőrzi.

Gibraltár, a „börtönör”

Gibraltár akkor vált a Földközi-tenger börtönörévé, amikor az angolok elrabolták a spanyoloktól. Ezt az ősi spanyol földet ugyanis 711-ben az arabok vették birtokukba. Gibraltár neve is az arab Geb-El-Tarik vezér nevéből származik. 1462-ben visszahódítják a spanyolok ezt a fontos földdarabjukat és 1704-ig tulajdonukban is marad. A spanyol örökösödési háborúban a spanyol trónért németek és franciák küzdöttek 1704-ban. Anglia a németek oldalára állott ebben a küzdelemben, hogy akkori vetélytársát, Franciaországot gyengítse.

Az angol flotta gyengébb egységei felvonultak a gibraltári kikötő lövésére. 1704 július 28-án György Hessen-Darmstadt herceg német csapatai foglalták el és kitűzték Gibraltárra a német lobogót! De azután hiábavaló volt a németek tiltakozása: Rooke admirális, angol flottaparancsnok, néhány nap múlva kicserélte a német lobogót — angolal! 1705 februárjáig az angol lobogó alatti Gibraltárt németek védtek spanyol támadások ellen. Mikor ezek a tá-

madások megszűntek, az angolok felváltották a német csapatokat és helyükbe Ellyot tábornok parancsnoksága alatt angol erőket küldtek. Ellyot aztán — angol szokás szerint — bekebelezte a könnyű zsákmányt a brit birodalomba. Ezt a tényét az 1713-as utrechti békeben véglegesítették.

Állandó spanyol sérelem!

Jellemző, hogy több angol államférfi is elismeri ennek a cselekménynek teljes jogalapnőküliegét! Spanyolország többször tiltakozott Gibraltár elvétele ellen. A XVIII. században tizen-negy esetben fegyverrel is megkísérelte Gibraltár visszaszerzését. A legújabb idők spanyol államférfiai: Primo de Rivera, Queipo de Llanos, Franco is többször hangzottak, hogy Gibraltár, mint angol felségjog alatti terület, a spanyol nemzeti érzelmeknek szüntelen sérelem!

Gibraltár alaposan megerősített, égnemeredő, csaknem függőlegesen a vízbe szakadó sziklatömb, amelybe terraszokat robbantattak az angolok. Ezekről a terraszokról rengeteg rejtett fegyver irányul a tenger felé! Nagy hátránya a repülőterrány és a védettségre vetett hitet erősen megtépázta a kikötőjében az új világháborúban elhelyezett hajók száma!

Gibraltárral szemben: Tanger nemzetközi vezetés alatt állt területének megszállása: már a nemzeti Spanyolország ébredését jelzi! Már a föniciáiak, majd a görögök, rómaiak, de Konstantinápoly is — hatalmi idejükben — szüntelenül küzdöttek Malta birtoklásáért mert a régi rómaiak szerint: „Malta ura a Földközi-tenger ura is!” A középkorban használt latin nyelv a lovagrendek korában elolaszosodott. Közél szótven esztendeje a francia elnyomásból való „felszabadítás” című angolok vették birtokba Maltát, hogy kegyes jóindulattal támaszpontot építsenek ott Olaszország ellen!

Most olasz aknazár közepén szüntelen olasz és német támadások középpontjában áll Malta. Sziciliától 90 kilométerre, Tripolisztól 300 km-re van és az alapos támadások alatt szüntelenül várnak. A fővárosában, Valettában harogonyos brit hajóhadrészt megszemlélésnek pész elébe. Legtöbbet szenved ellenlábásától: Pantolleriatól, amely a legkorszerűbben felszerelt, kiépített olasz támaszpont.

Alexandria, Cyprus, Haifa: az angol védelmi háromszög

Es a három hely az iraki olajvezetékek biztosítója és a Szuzei-csatorna északi őrzője. Alexandria hadikikötője gyenge, bár Egyiptom egyik legfontosabb támaszpontja. Haifa Palesztina legnagyobb kikötője, a Földközi-tenger keleti részén az egyetlen angol olajbázis. A flotta, a légiere és a gépesített csapatok létfontosságú táplálója, szüntelen olasz támadások célpontja, hiszen csak 800 kilométerre van a dodekanezosi olasz támponttól, amelynek ellenlábasként Cyprus áll. Ezt is csak 1878-ban szerzte meg Anglia, „előrelátásból”. 1936 óta építik, de Famagusta kikötője nem alkalmas hely a brit flottának.

A védelmi háromszög alapja Egyiptom, ahonnan az angolok uralják a Nilust és a Szuzei-csatornát, figyelik az arab világ kapuját, ellátják flottájukat és uralni igyekeznek Közel-Keletet. Mags Egyiptom válaszüton áll: az angolok minden háború meeterkedését egyelőre visszautasítják. Pedig Anglia nem fukar az ígéretekben: felajánlotta Egyiptomnak az arab világ vallási és politikai fennhatóságát és a régi kalifátus felállítását is! Mäskép is tevékenykedik az angol titkos szolgálat, az Intelligence Service: ismeretlen körülmények közt meghalt Jabri pasa, az egyiptomi mi-

hisztériák és Yunis Jalek pasa, a hadügyminiszter is. Ők voltak a szemlenség-párti vezérek... Ott még érdekes fejlemények várhatók!

Dodekanesz, az olasz bástya

Kelet és Nyugat találkozik ezen a szigetcsoporthoz, amely 1912 óta az olaszoké. A fő támaszpont Rhodosz és Lerosz megerősített szigete, ahol a rózsakertek közötti régi kastélyok a középkori nagy harcok emlékét hirdetik. A tengerparton lévő számtalan pánecélerőd mintegy jelképe napjaink világháborújának! Igen sok repülőgép, gépesített csapat vár ezen a szigetcsoporthoz, hogy megakadályozza Olaszország angol bekerítését. A Dodekaneszről 500 kilométeres körzetben minden ellenséges támaszpont elérhető. Igazi előreugró bástyaként őrzi ez a szigetcsoporthoz Itáliát!

v. T. L.

Az áldott nap alatt

G. Jókai Lenke regénye

Ritka eseménye van a magyar irodalmi életnek: új író első regénye hagyta el a sajtót s ez a regény az Irok és Hirlapírók Körének országos regény pályázatán első díjat nyert. Növeli az új könyv érdekességét, hogy azzal legújabb kiadónk dr. Pintér Jenőné — a nagy magyar irodalomtörténész, Pintér Jenő özvegyének vállalatát, (Budapest, IV., Kecskeméti-utca 1.), mutatkozik be a magyar olvasóközönségnek.

A pályadíjnyertes regény szerzője G. Jókai Lenke s címe: *Az áldott nap alatt*. Történelmi regény, amely a honfoglalás előtti Dunántúrra vezet az olvasót és izzó szenvedélyek összecsapásában ábrázolja az örökké változatlan emberi lelket.

Az írónek a lélekábrázolás mellett a párbeszéd és a korhű környezetrajz a legerősebb oldala. Történetének szereplői olyan ércesen zendül, egyszerű s mégis minden kifejező nyelven beszélnek, melynek zamata nehéz tokaji aszúra emlékeztet. Szertartások, szokások, babonák, hajdani harcós népek lakomái, ünnepei, csatái és kalandzásai mind a valóság meggyőző erejével hatnak az író magával ragadó előadásában. A legapróbb részletekig átgondolt és átértett képet kapunk egy letűnt világról, amely a magyar olvasó számára, újszerűségében is oly meghitt ismerős, hiszen rokon vér s magyar föld ölekezéséből született.

G. Jókai Lenke regénye a napjainkban megújuló magyar irodalom területeinek öröndetes bizonyosága.

102 ezüstkalászos gazdát avattak Kalotaszegen

Bánffyhadról jelentik: Vasárnap február 28-án fejeződött be a bánffyhadról téli gazdasági iskola által rendezett kalotaszentkirályi és zentelki három hónapos téli gazdasági tanfolyam. A tanfolyamon 102 gazda vett részt és nyert ezüstkalászos jelvényt. Az ünnepélyes záróvizsgálatra Kalotaszeg magyarsága nagyszámban vonult fel. A záróvizsgán jelen volt, mint miniszteri vizsgabiztos, dr. Solty Ernő miniszteri titkár, a földművelésügyi minisztérium erdői kirendeltségének h. vezetője, dr. Gábor Dénes m. kir. mezőgazdasági tanintézet igazgató, szakoktatási felügyelő, Fikler Sándor, a bánffyhadról szórvány elemi iskola igazgatója, Ancsányi Sándor gazdasági tanár és Kalotaszentkirály, valamint környékének vezető emberei és gazdái.

Szigligeti Társaság kérése Nagyvárad közönségéhez

A március 7-én, vasárnap megtartandó félévszázados jubileumával kapcsolatban a Szigligeti Társaság vezetősége alábbiakat közli Nagyvárad közönségével:

Annak ellenére, hogy a napilapokban több ízben jelentek meg érvo-natkozó közlemények, a Szigligeti Társaság vezetőségénél számosan érdeklődnek, hogy jegyet hol kaphatnak. Ezzel kapcsolatban alábbiakat hozzuk a közönség szíves tudomására: A Társaság fennállásának ötvenéves ünnepségei három részből állnak.

1. Az ünnepség vasárnap reggel fél tízkor kezdődik a Premontrei Főgimnáziumban Juhász Gyulának, a gimnázium egykori tanárának, a hallhatatlan magyar költőnek emléktábla-leleplezésével, amikor is a Szigligeti Társaság átadja, a Gimnázium pedig átveszi az emléktáblát és Szeged, Juhász Gyula szülővárosának és nyugvóhelyének egyesületei elhelyezik koszorúikat az emléktáblánál.

Az emléktábla leleplezési ünnepélyére a Szigligeti Társaság mindenkit szívesen lát és az azon való részvételre beléptidíjak természetesen nincsenek.

2. Ugyancsak vasárnap, de délelőtt tizenegy órai kezdettel tartja meg a Szigligeti Társaság díszközgyűlései egybekötött irodalmi matinéját a Szigligeti Színházban. A díszközgyűlésen, illetve irodalmi matinén dr. Némethy Gyula prelátus-kanonok, elnök, Hlatky Endre főispán díszelnök, dr. Soós István polgármester, választmányi tag, Perédi György, Tabéry Géza, a budapesti és vidéki irodalmi és kulturális irodalmi egyesületek ki-küldött vendégei, a Nagyváradról és Biharmegyéből elszármazott irodalmi kitűnőségek közül pedig Berde Mária, Bónyi Adorján, Dutka Ákos, Gulácsy Irén, Possonyi László, Ritoók

Emma, Szabó Pál, Szentmihályiné Szabó Mária, néhai Szunyogh Barnabás szerepelnek írásaikkal.

Erre a délelőtti matinéra a színházi jegyeket a Szigligeti Társaság három külön helyen árusítja a torlódás elkerülése végett elővételben. És pedig:

Páholy-jegyeket (14 pengő), valamint szőlő-jegyeket (3 pengő 90 fillér) elővételben válthatók a Nagyvárad, Takarékpénztár (Agrár-Bank) Rákóczi-út és Hitler Adolf-utca sarkán levő forgalmi termében Mártonffy Zoltánnál, a Szigligeti Társaság főpénztárosánál.

Körszék-jegyek (2 pengő) válthatók az IBUSZ Menetjegyirodában, Rákóczi-út, Széchenyi épülettel szemben.

Támlásszék (1 pengő 50 fillér), — Erkély (1 pengő 30 fillér) és Emeleti zártszék jegyek (1 pengő 10 fillér) válthatók Nagyvárad Város Idegenforgalmi Hivatalában a Rákóczi-úton, a Széchenyi épületben.

A Szigligeti Társaság felkéri azokat az érdeklődőket, akik jegyeiket előjegyeztették fenti helyeken, hogy a jegyeket legkésőbb szombaton délig váltsák ki, mert akkor a Nagyvárad, Takarékpénztár, Idegenforgalmi Hivatal és Ibusz leszámolnak a Szigligeti Társasággal és azontúl a megmaradt jegyek már csak vasárnap délelőtt közvetlenül a matiné kezdete előtt lesznek kaphatók a színházi pénztárnál.

3. A félévszázados ünnepély este a színházban Szigligeti „A Csikós” című színművének előadásával ér véget, amely előadás előtt dr. Gáspár Jenő, a Petőfi Társaság főtájkára tart bevezető előadást Szigligetről. A színház esti előadására jegyeket kizárólagosan a színházi pénztárnál lehet váltani.

Csütörtökön kezdődik a román agrárreform alapján juttatott ingatlanok tulajdonosainak összeírása

Milyen igazoló iratokat kell bemutatni az összeírásán

Nagyvárad thj. város polgármestere 2803—1943.—III. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A M. kir. Földművelésügyi Minisztérium földbirtokpolitikai osztálya 9100—1942. számú rendeletével elrendelte a román földbirtokrendezés (agrárreform) alapján juttatott ingatlanok tényleges birtokosainak összeírását. Tehát nemcsak a telekkönyvben bekebelezett, hanem a telekkönyvön kívüli birtokosokat is. Ezen összeírás a Rákóczi-út 13. szám alatt (Széchenyi-szálló épület) emeletén e célra kijelölt helyiségben fog megtörténni, a következő sorrendben:

Össi-telep.

1943. március 4-én délelőtt 9 óra: Alkotmány-utca páros oldal, 11 óra: páratlan oldal.

1943. március 5-én délelőtt 9 óra: Tűzharcosok-tere, 11 óra: József Nádor-utca.

1943. március 6-án délelőtt 9 óra: Cenei kertész-utca, 11 óra: Tuli pán-utca.

1943. március 8-án délelőtt 9 óra:

Nefelets-utca, 11 óra: Darányi-ter.

1943. március 9-én délelőtt 9 óra: Taksony fejedelem-utca, 11 óra: Ceatlós-utca.

1943. március 10-én délelőtt 9 óra: Roham-utca, 11 óra: Nap-utca.

Komendáns rét.

1943. március 4-én délelőtt 9 óra: Gróf Andrássy Gyula-utca páros oldal, 11 óra: páratlan oldal.

1943. március 5-én délelőtt 9 óra: Feszty Árpád-utca párosoldal, 11 óra: páratlan oldal.

1943. március 6-án délelőtt 9 óra: Gyulai Pál-utca páros oldal, 11 óra: páratlan oldal.

1943. március 8-án délelőtt 9 óra: Rimler Károly-utca páros oldal, 11 óra: páratlan oldal.

1943. március 9-én délelőtt 9 óra: Dugonits Titusz-utca Komendáns-réti oldala, 11 óra: dr. Hoványi-u.

1943. március 10-én délelőtt 9 óra: A Komendáns-réti eddig nem jelentkezettek, 11 óra: A Komendáns-réti eddig nem jelentkezettek.

Városi szőlőtelepi házhelyek.

1943. március 4-én délelőtt 9 óra: Téglavető-utca páros oldala, 11 óra: páratlan oldala.

1943. március 5-én délelőtt 9 óra: Török Ignác-utca agrárházhelyek, 11 óra: Levente- és Endresz Gy.-utca.

1943. március 6-án délelőtt 9 óra: Földi- és Winkler Pál-utca, 11 óra: Kazár-utca.

1943. március 8-án délelőtt 9 óra: A szőlősi-réti eddig nem jelentkezettek, 11 óra: A szőlő-telepi eddig nem jelentkezettek.

Wolfi erdőből kiosztott agrárreform szántóföldek.

1943. március 9-én délelőtt 9 óra: A kéri-úttól Nagyvárad felé eső parcellák.

1943. március 10-én délelőtt 9 óra: A kéri-úttól Fugyivásárhely felé eső parcellák.

Ezen utcákon az agrárreform eredeti háztelkek birtokosait, valamint azok jogutódjait felhívom, hogy a fentjelzett időpontban pontosan jelenjenek meg saját érdekükben s hozzak magukkal polgári személyi lapjukat katonai igazolványukat, továbbá az ingatlan szerzésére vonatkozó s a vételár kifizetését igazoló mindenemű iratot.

Nagyvárad, 1943. március 1.

Dr. Soós István s. k.
polgármester.

Felhívás a cséplőgéptulajdonosokhoz

Nagyvárad thj. város polgármestere 5050—1943.—III. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A cséplős zavartalan és tökéletes elvégzésének biztosítása érdekében a m. kir. Közellátásügyi Miniszter Ur 568.039—1943.—V. sz. rendeletére való hivatkozással felhívom a cséplőgéptulajdonosokat, hogy a különféle anyagok beszerzési nehézségei miatt cséplőgépeik kijavításáról és rendbehozásáról már most gondoskodjanak és a javításokhoz szükséges különféle anyagokat, avagy gyári alkatrészeket kellő időben igényeljék, hogy a cséplés idejére gépeik kifogástalan jó állapotban legyenek.

Nagyvárad, 1943. február 25.

Dr. Soós István s. k.
polgármester.

Nagyvárad város I. foku Iparhatósága.
4301/1943. kig. ez.

HIRDETMÉNY

Nádassy Lászlóné Magyar-utca 34. sz. a. lakosnak a Magyar-utca 34. sz. alatti telken vegyipari telep felállítása céljából az elsőfoku iparhatósághoz benyújtott kérelme és az 1884: XVIII. t. c. 27. §-a alapján a helyszíni tárgyalást 1943. március 17-én d. e. negyed 10 órára tüstem ki.

Erről a kérdéses telek körül lakó szomszédokat, általában a közönséget azzal értesítem, hogy mindazok, kik a tervezett telep ellen bármilyen kifogást akarnak tenni, azt az elsőfoku iparhatóságnál, Teleki utca I. e. 6. sz. alatt a tárgyalás napjáig írásban, a helyszíni tárgyaláson pedig szóval előterjeszthetik.

Nagyvárad, 1943. február 18-án.

Dr. Varga László, tanácsnok
mint I. foku iparhatóság.

A kiadmány hitelül: Baranyi irod. vezető.

HIRLEK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40.
félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem adunk vissza

Huszonhárom éve...

Huszonhárom évvel ezelőtt választotta kormányzóvá a nemzetgyűlés Horthy Miklóst. Ezen a napon mélyeség hálával és szeretettel gondol a nemzet a jójára minden magyar. A 23 esztendő, amely azóta tel: el, hogy a nemzet élére állott, Magyarország történelmének egyik legnehezebb korszaka a nemzeti erőfeszítések egész sora. Ő az, aki szétosztotta a reménytelenség ködét, amely a megcsönkített kis országra borult s ő az, aki elvezette a nemzetet a felemelkedés útján. Elmondhatatlan, hogy mennyi mindent köszönhetünk neki: nem ismeri a csüggedést és öntött hitet a nemzetbe, hogy bízzék, küzdjön és dolgozzék a feltámaszásért. Európai elszigeteltségünkben ő emelt ki és biztos kézzel irányította a nemzet életét jobb és boldogabb napok felé. Négy-szer egymásután gyarapodott területben az ország és most, amikor oly nehéz időkkel élünk és súlyos megpróbáltatásokat állunk ki, mindenki nyugodt bizalommal tekint a jövő elé, mert tudja, hogy Horthy Miklós örökösök feletti.

XII. PIUS PÁPA MAGANKIHALLGATÁSON FOGADTA GERINCZY PÁL JÁSZÓVÁRI PRÉPOSTOT. A MTL jelenti: Gerinczy Pál jászóvári prépost XII. Pius pápa magánkihallgatáson fogadta.

VISSZAUTAZTAK A NÉMET REPÜLŐORVOSOK NÉMETORSZÁGBA. A MTL jelenti: A német repülő orvosok hétfőn visszautaztak Németországba.

Személyi változások az ügyészi körben. A Hivatalos Lap legutóbbi száma a következő bírói és ügyészi kinevezéseket közli: Dr. Szűcs Ferenc nagyváradi törvényszéki títkárt a beszercei járásbíróvá, dr. Szepes László pécsi törvényszéki títkárt a nagyváradi ügyészséghez, dr. Szepes László nagyváradi törvényszéki bírót a budapesti törvényszékhez, dr. Sámly László nagyváradi ügyészt a debreceni ügyészséghez, dr. Bakó József beregnyóújfalusi járásbíróvá a szatmárnémeti törvényszékhez, dr. Klintók Elemér szilvágyoshegyi járásbíróvá a beregnyóújfalusi és dr. Demokos Gyula gyulai járásbíróvá az orosházi járásbíróvához.

Az élő életmód következőben jelentkező hajónál, különösen renyhás balműködésnél, alhosi vérpangásnál és aranyeres bántalmaknál, a természetes „Ferenc József” kecsérvíz rendszeres használata által gyakran igen jó eredményeket lehet elérni. Kérdezze meg orvosát!

NAGY TERJEDELMŰ BEHÍVÁSOK VANNAK SVÉDORSZÁGBAN. (MTL) Stockholm. Az Afton Tidningen megállapította a Svédországban hétfőn elrendelt behívások nagy terjedelműek.

ZONGORAT, jókarban vennék, gyártmány ár megjelöléssel, Főposta. Flók-szám 208.

HATÁROZATLAN IDŐRE VÁLTOZTATJA MŰKÖDÉSE TARTAMÁT A NAGYLÉTAI EGYESÜLT TAKARÉK. A Nagylétei Egyesült Takarékpénztár és Bank Rt. a múlt évben is javuló eredménnyel látta el vállalt feladatát. Kihelyezett tőkéje a kölcsönigények gondos elbírálása ellenére az 500.000 pengőt közelíti meg. Betétállománya csaknem 20 százalékos emelkedéssel 74.000 pengőre gyarapodott. A Kis Antal ügyvezető igazgató kitűnő vezetése alatt álló intézet múlt évi eredményei alapján is fejlődőképesség bizonyult. A március 11-ére összehívott közgyűlés az alapszabályokat módosítani fogja s az intézet, amely 48 év előtt 50 évi tartamára alakult, alapszabályait olyképpen módosítja, hogy működésének tartalma határozatlan lesz.

A vas- és fémipari szakosztály felhívja tagjai figyelmét, hogy akik eddig bármilyen vasat használtak — a szakosztályi irodán sürgősen jelentkezzenek. Elmaradásuk miatt származó hibákért a szakosztály vezetősége semmiféle felelősséget nem vállal.

Történet lesz!

TAVASZI KABÁTJÁT, BALLONJÁT VÉGH adja most, idejében tisztíttatni

VÉGH céghez Bómer-tér 2, Lillom-utca 2. Szent László-tér 19.

SULYOSRA FORDULT GANDHI ÁLLAPOTA. Bangkok. (MTL) A Stefani Iroda jelenti: Gandhi állapota súlyos. de a mahatma nem egészen erőtlén. Allahabadban sok ezer ember tüntetett Gandhi mellett. A tüntetők rendőrség és katonaság ezirta szét. Sok más helységről is tüntetéseket jelentenek.

Bábjáték a leventenevelés szolgálatában. A Leventeegyesületek Országos Központja körrendeletet adott ki, mely szerint mindazokon a helyeken, ahol a levente egyesületek vagy ifjuvezetőképző csapatok szórvány gondozással és regős munkával foglalkoznak, munkájuk sikeréhez a bábjátékot is alkalmazhatják. A bábjáték bevezetése nem csak a nézők nevelésére hasznosítható, hanem az előadó leventefiújság számára is igen előnyös nevelésiügyi szempontból. mert az ifju fogékony lelkiületének az előadható darabok erkölcsi tartalmuk alapján egyik legjobb alakító eszköze. A Levente Hírközpont jelentése szerint a Leventeegyesületek Országos Központja megfelelő mennyiségben ellátta a levente vezetőket a bábjáték bevezetésének útmutatásával.

SFORZA KATALIN VÁRÁNAK HELYREÁLLÍTÁSA. Rómából jelentik: Magyarországon különös érdeklődésre tarthat figyelmet az a hír, hogy Milánó nagy történelmi családjának egyik ősi műemléke felé fordult mostanában leuett az olasz királyi család. Hunyadi Mátyás király közbenjárására, annak idején, Korvin János herceg ugyanis Sforza Blanka hercegné házasságot jegyezte el. Most a Földben álló ősi várnak, amely Sforza Katalinnak volt tulajdona, restaurálását határozták el. A helyreállítási munkálatoknál az a szempont érvényesül, hogy ez az értékes olasz műemlék minden tekintetben eredeti alakját nyerje vissza, mert itt is sok hiábavaló és zavaró hozzáépitést eszközöltek a századok folyamán.

Asztalos Miklós drámája:

Egy éjszaka Erdélyben

Főszereplők: Szeletky, Lázár Mária, Mezey, Páger
Kedden utoljára:
Tarzán győz!
Szerdától a CASINOBAN

Járásbíróvá nevezték ki dr. Szűcs Ferenc törvényszéki títkárt. Nagyváradi Sajtó tud. Dr. Szűcs Ferenc kir. törvényszéki önálló hatáskörrel felruházott títkárt a nagyváradi törvényszéktől a beszercei kir. járásbíróvához járásbíróvá nevezték ki. Az új járásbíró feleltesszi elismerésén kívül kartársainak szeretettel és becsülettel is a legnagyobb mértékben kiérdemelte, így távozása a nagyváradi törvényszék tisztviselői karát éppen olyan sajnálkozással tölti el, amilyen osztatlan örömmel fogadja minden ismerőse dr. Szűcs Ferenc előléptetését. — Szűcs Ferenc dr. egyébként előzők közül az erdélyi bírósági fogalmazók közül, akikről a visszacsatolás után a vonatkozó magyar rendeletek a bírói vizsgát megkövetelték.

Folyóirat-szemle

A HITEL februári száma.

A szokottnál is gazdagabb tartalommal hagyta el a sajtót a *Hitel* című nemzetpolitikai szemle februári száma. A folyóirat vezető cikkét Bárdossy László ny. miniszterelnök írta, mélyreható fejtegetésében vázolja azt a történelmi zűrzavart, amely a mohácsi nagy csatavesztés után a két nagyhatalom: az osztrák és a török császárság között öröklődő Magyarországért osztályrészül jutott. A nagy érdekességű tanulmány után Zathureczky Gyula ismerteti részletesen Pukánszky Bélának az erdélyi százezokról és magyarokról szóló nemrég megjelent könyvét. Réthy Andor Erdély új irodalmi orgániumáról, a „Termés”-ről és annak írói köréről közöl komoly kritikai szempontú cikket, majd Palotás Zoltán értekezik a geopolitikáról mint állattudományról. Végül I. Tóth Zoltán ismerteti a román vonatkozású magyar történelmi irodalmat. A magas színvonalú számot időszaki kérdéseket érintő figyelem-cikk egészíti ki.

A *Hitel* nemzetpolitikai szemle megjelenik minden hónapban egyszer. Előfizetési díj egy évre 12 P. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Mátyás király-tér 5. I.

Munkáskérdések

címmel írt vezetőcikket Szalóky Károly egeraljai gazdálkodó a Magyar Föld legújabb számában. A magyar falu köpes hetilapja a ciroktermelés jövedelmességéről, a fertőző sertésbajról és hazai növénynyújtásokról közöl értékes szakeikkeit. Terményértékesítési tájékoztatójában a birkatartás hasznosságát ismerteti és érdekes képekben számol be a csepregi és szentibori gazdanapokról. Elbeszélést, verset, kiadványok, rendeleteket, piaci és vásári árakat és sok más, érdekes cikket és képet találunk benne. Kapható az újság-árusoknál és az IBUSZ-pavilonokban. Mutatványtáblát küld a Magyar Föld kiadóhivatala, Budapest, VII. Erzsébet-körút 7. szám.

RÁDIÓ

SZERDA, MARCHIUS 1. Budapest I.

- 5.40 Uzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 11.15 Giga és de Luca ének.
- 11.40 Mórty Pál elbeszélése.
- 12.10 Országos Postászenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Wejdinger Ede szalontzenekara.
- 15.15 Hanglemezők.
- 16.00 Közvetítés a Györgyözé Nővértanfolyamról.
- 17.00 A Magyar Feltalálók Országos Szövetsége előadásorozata.
- 17.15 Dalok és táncok.
- 18.00 Honvédműsor.
- 19.05 A Magyar-Bolgár Társaság ünnepe este.
- 20.00 Tóth László dr. előadása.
- 20.20 Oláh Kálmán cigányzenekara.
- 21.00 Thury Zsuzsa elbeszélése.
- 21.26 Zeamboki Miklós gondolkáztik.
- 22.10 Rádiózenekar.
- 23.00 Zenekari művek.

Az Erdélyi Párt hírel. Az Erdélyi Párt jogvédő irodája szerdán (március 3-án) ingyen jogsegélyt nyújt a hátravonultak hozátartozóinak és az arra rászorulóknak 5 és 6 óra között. Ugyancsak szerdán a Magyar Házban 6 és 8 óra között dr. Varga László városi tanácsnok kereskedelmi és iparügyekben nyújt felvilágosítást.

Leventelányok a honvédekért. A leventelánymozgalom bekapcsolódva a háborús idők nemzeti munkaprogramjába, nagy lelkesedéssel alakította meg külön kis szervezetét, amelynek célja a hazaérkező sebesült honvédek fogadása, meglátogatása, ajándékokkal való kedveskedés, de mindezen túlmenően gondoskodás a sebesült honvédek és azok családja közötti kapcsolat fenntartásáról. Mint a Levente Hírközpont jelenti a leventelányok külön kis művészegyüttest is alakítottak, amelyet elneveztek „frontszínháznak”. A lelkes leventelányok csernai művészegyüttese már ellátogatott Pápára, hogy honvédeinket szindarabokkal, magyar táncokkal és dalokkal felvidítsa, szórakoztassa.

Kávéházakban és vendéglőkben kérj Magyar Lapok-ot

Légtalmai kétemények. Kötélöz légtalmai utanképzési tanfolyam kezdődik folyó hó 4-én a Ritoók Zsigmond utcai elemi iskolában a következő utcák hátrparancsnokai és a helyettesei részére: Kocsuth Lajos-utca, Illatky Endre-utca, Kapucinus-utca. — Fentnevezett utcákban levő önálló házak és házcsoportok hátrparancsnokai és helyettesei a fent megjelölt helyen és napon délután fél 6 órakor kötelesek a kéteményen megjelenni. Felhívjuk az illetékes hátrparancsnokok figyelmét, hogy a parancsnokok és helyettesek pontos megjelenésért és a feladatok légtalmai Liga Nagyváradi csoport elnöksége.

Az Ipartestület közleménye

A közszállításban résztvevő iparosok szakmára való tekintet nélkül felkértek, hogy folyó hó 3-án (szerdán) este 6 órakor az Ipartestület vadásztermében megjelenni sziveskedjenek közszállítással kapcsolatos fontos megbeszélésekre.

Nagyvárad, 1943. március 1.

Az Elnökség.

A vács egykerti népmozgalma

SZÜLETÉS. Bujdosó Sándor földműves fia László. Kollát Lajos sörgyári munkás fia András. László Iván Imre tisztviselő leánya Mária. Lepsényi László m. kir. tűzészázados leánya Olga. Barna János földműves leánya Ilona. Magyar Ferenc MÁV géplakatos leánya Eszter. Györfi Péter MÁV szertármunkás fia Péter. Zétényi Zoltán MÁV asztalossegéd fia Zoltán. Révész Béla szobafestő leánya Iboi. Bartolics István MÁV fűtő fia Tibor. Banya Mihály napszámos fia Mihály. Kocsis Ferenc bórdiszáműsegéd fia Ferenc. Blau Miklós kereskedelmi ügynök leánya Ernesztina. Plokai Mihály sütőmester fia Mihály. Keresztes Károly főügyész tiszti leánya Erika. Fehérvári Lajos napszámos fia Pál. Kindler Karl tanár leánya Ursula. Pákozdi Ferenc bádgossegéd leánya Judit. Bíró István vincellér fia István. Gorzó László cipészsegéd leánya Anna. Kovács József napszámos fia József. Dóhé Gusztáv kereskedősegéd fia István. Velkovits Béla cipőfelső-részkesztősegéd leánya Anna. Bódis József napszámos leánya Anna. Csató Sándor lapkiosztó fia Sándor. Vincze István MÁV mozdonyvezető tanonc leánya Ibolya. Pető Gyula napszámos leánya Irma. Nagy György MÁV váltókezelő fia Sándor. Herman Géza földműves fia Géza.

HÁZASSÁG. Szabó Imre fm. napszámos és Fodor Piroška. Göcse Sándor m. kir. csendőrmester és Erdős Jolán. Molnár Sándor alk. munkás és Józsa Ilona. Németh Ferenc géplakatossegéd és H. Oláh Vilma. Tomsáni Péter cipészsegéd és Tótor Juliánna. Albert Elek MÁV altiszt és Adám Róza. Moldoványi Sándor kf. napszámos és László Zsuzsanna. Popity János ügyvédsegéd és Fiala Emilia. Halász József alkalmi munkás és Morucz Flóra. Farkas Pál nikkelezőmester és Grósz Regina.

HALÁLOZÁS. Hankel Ágnes 5 hónapos. Herman Dezső 3 napos. Herman Mihály 3 napos. Szabó Lajos 48 éves. Magyar József Gábor 1 hónapos. Banca István 29 éves. Özvegy Schwartz Izidorné Weiss Eszter 75 éves. Tanaszi József 48 éves. Özvegy Szabó Viktorné Füzesi Juliánna 62 éves. Özvegy Forrás Mihályné Monori Vilma 58 éves. Torda Zoltán Gyula 6 óras. Györfi Péter István 4 óras. Wolf Lipót 32 éves. Goldmann Izidor 73 éves. Kozák Ferenc 53 éves. Özvegy Sárközi Sándorné Tömö Juliánna 75 éves. Kálmán Józsefné Herskovits Leona 47 éves. Grósz Sándor 81 éves. Weisz Márton 75 éves. Guba Imréné Pál Mária 21 éves. Boros Mihály 60 éves. Einhorn Éva 6 hónapos. Györfi Péterné Szaniszlói Piroška 30 éves. Szilágyi Lajos 69 éves. Bíró Károly 2 éves. Friedmann Jenő 55 éves. Puczóvay Sándor 22 éves. Zsári Pál 3 hónapos.

SPORT

Közyűlést tartott a Nagyváradí Sport Egylet

A Nagyváradí Sport Egylet most tartotta XXXVIII-ik évi rendes közgyűlését a Katolikus Kör helyiségében.

Az elnök néhány perccel 11 óra után megnyitotta a közgyűlést és üdvözölte a szép számban megjelent tagokat. Majd felkérte dr. Bordás Lajos főtitkár, ismertesse az elmúlt év sportműködését.

Dr. Bordás Lajos beszámolójában rámutatott arra, hogy a jelenlegi vezetőség nagy nehézségek között vette át az egyesület irányítását. Zilált anyagi viszonyok és személyeskedések legyengítették az egyesület erkölcsi erejét. Az új vezetőségnek azonban nemcsak sikerült áthidalnia a személyi kérdéseket, kivizetni összes adósságait, de sikerült jelentős erkölcsi és anyagi tőkét is gyűjtenie és így a szakosztályok eredményes működését biztosítani.

A továbbiak során a főtitkár az egyes szakosztályok keretén belül részletesen ismertette az elért eredményeket, amelyekből megállapítható, hogy a Nagyváradí Sport Egylet a há-

borus viszonyok dacára egyike hazánk legszebb eredményeket felmutató sportegyesületeinek. Külön elismerést érdemelnek ezért Paál A. István, Nemes István, Barabás Ferenc és Szokol Róbert szakosztályvezetők.

A közgyűlés meglepedéssel vette tudomásul a szép beszámolót az elért eredményekről és egyhangulag jegyzőkönyvi köszönetet szavazott az elnöknek, a főtitkárnak és a szakosztályvezetőknek lelkes és körültekintő munkájukért.

Ezután Lázár Tibor, a számvizsgáló bizottság elnöke részletesen ismertette a múlt évi zárszámadást és a vagyommérleget, melyeket a közgyűlés egyhangulag elfogadott. A jelen évi költségvetést a főtitkár olvasta fel, amelyet a közgyűlés kisebb változtatással szintén elfogadott.

A közgyűlés következő tárgysorozata az emlékérmék és díjak kiosztása volt, amelyeket az elnök meleg szavak kíséretében osztott ki a versenyzők között.

Az elnök zárószavaival ért véget a szépen sikerült közgyűlés.

VESZ brillánst, ezüstöt, aranyat

ELAD ACS TIBOR Széchenyi-tér 6. sz.

A hétfőn megtartott hetipiac legmagasabb árai

Gyümölcsfélék: (közepes felh.)
1 kgr alma 1.40—2.60—3.80, narancs 4.50—5. 1 drb citrom 0.20—0.34, mandarin 6.—, körte 2.40—3. gesztenye 2.80—3.20 pengő.
Zöldségfélék: (közepes felhozatal)
1 kgr répa 20—30, hagyma 32, cékla 20—30, 1 drb káposzta 20—80, olasz 30—80, 1 kgr petrezselyem 30—40, 1 drb karalábé 10—40, zeller 8—24, retek 4—16, 1 kgr spenót 140—200, 1 drb torma 6—20 fillér.
Élőállatok: (közepes felhozatal)
1 drb szarvasmarha vágó kgr 1.20—1.40, fejőstehén 600—1300, szopós borjú kgr 1.60—1.70, kismalac párja 70—100, igazló 300—1000, parádés 1000—1400 pengő.
Tejtermékek: (gyenge felhozatal)

1 liter tej 0.40, 1 kgr vaj 6.80—7.70, juhtúró 3.40—4.10, tehéntúró 1.25—1.35, tejfel 1.50—1.70, sajt 3—3.40 pengő kgr.
Kenyér:
1 kgr egységes kenyér 42 fillér.
Szárnyasok: (gyenge felhozatal)
1 pár csirke kgr. 4—4.60, sovány, liba 4.90, tyúk 4, sovány ruca 4.70, 1 drb tojás 0.20—0.23, kgr 3.90—4.10 pengő.
Húsáruk:
1 kgr marhahús 3.70, növendék marha 3.70, juhhús 2.40, bivalyhús 3.30, margarin 3.80 pengő.
Haljélek: (közepes felhozatal)
1 kgr súlyú ponty 4—4.40, 1 kgr-on felül 4—4.50, 1 kgr köröshal 2.20—3.40 pengő.

Férfiruhákat, használtakat legjobban árón vehet, eladhat

MOLNÁR

hasznaltruha üzletében Bémer-tér 1. (udvarban) hívásra házhoz jövök.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei:

Mondj igazat, Vaszary János nagysikerű kacagtató bohózat-újdonsága kedden és szerdán este van a színház műsorán. *Csak felnőtteknek,* 3 óras kacagás. A nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos előre gondoskodni a jegyekről.

SIMOR ERZSI, a magyar filmek ünnepeit művésznője 3 napos vendégjátéka a színházban. Csütörtökön este a nagysikerű „Vén diófa” című operett-újdonságban, pénteken és szombaton este a „Főnyeremény” című bohózatban lép fel Simor Erzsi. Méréskelten felemelt helyárok. Pénteken este premier-bérllet, szombaton este Á-bérllet ráfizetéssel. (Ugyan úgy,

mint Bulla Elmánál.) A m. t. bérlőközönség helyeit kedden délig tartja fent a pénztár.

Szombaton délután a legvidámabb operett-újdonság, a „Gyöngyvirágos huszárszék” kerül színre *filléres helyárok*kal.

Vasárnap délután olcsó helyárok-kal Lehár Ferenc gyönyörű muzsikájú nagyoperettje az „Éva” van műsoron.

Vasárnap este a Szigligeti Társaság jubileumi *díszelőadása alkalmából* „A csikós” című népszínmű van műsoron. Jegyek már válthatók a színházi pénztárnál.

Előhészületben: Mária főhadnagy,

az idény legnagyobb színpadi sikere.

HETI MŰSOR:

Kedden este: Mondj igazat — csak felnőtteknek.

Szerdán este: Mondj igazat — csak felnőtteknek.

Csütörtökön este: Vén diófa.

Pénteken este: Főnyeremény — premier-bérllet.

Szombaton délután: Gyöngyvirágos huszárszék.

Szombaton este: Főnyeremény — Á-bérllet.

Vasárnap délután: Éva.

Vasárnap este: A csikós.

Hétfőn este: Nótás kapitány.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

GYERMEK sportkocsit megvételre keresek. Cim a kiadóban.

Brillánst, aranyat, ezüstöt veszek Viktor ékszerész, Rákóczi-ut 3. 356

Aranyat, ezüstöt, brillánst vásárol Tarjan oras-ékszerész, Rákóczi-ut 8. 185

Eladók regények. Dr. Baditz, Miskolc. 611

Jókarban levő magyarruha eladó magas alakra. Széchenyi-tér 6. I. em. 360

200 gyümölcsfaöltvány vegyes — diófák, 500 vadkörte olcsón eladó. Zámbo, Rákóczi-ut 11. 357

Nagyvárad thj. város gazdasági hivatala használt írógépeket óhajtt beszerezni. Ajánlatok a városgazdasági ügyosztályhoz (városháza, II. em. 23.) nyújtandók be. 356

Allást nyec

KIFUTÓ-FIUT felvesz a Szent László nyomda R. T. Szilágyi Dezső-u. 5.

17—18 éves ifjak legalább hat elemivel felvétetnek a Dreher-Hagegmacher Sörgyárnál. Jelentkezés a váradszőlősi telepen 10—12 óra között. 318

20—30 éves nők legalább 6 elemivel felvétetnek a Dreher-Hagegmacher Nagyváradí Sörgyárnál. Jelentkezés 10—12 óra között a váradszőlősi telepen. 346

Jó bizonyítvánnyal ügyes mindenest felvétetik. Butyitay liget 36 358

Hűlőnféle

Fertőtlenítést, poloskát, mojt, mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal irtja Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 513

Kölcsönt előnyös feltétel mellett folyósít „Hitelszövetkezet, Bethlen István u. 6. 362

Műszerész vagy lakatos segédet kerékpár javításhoz felveszek. Jakab, Kocsu-u. 5. 361

Elveszett

Elveszett Malom-utcától Baross utcaig világos szürke kosztium alj. Megtaláló hozza a kiadóba, jutalmat kap. 359

Kávéházakban és vendéglőkben kérj a „MAGYAR LAPOK” at.

KIADOTULAJDONOS

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

76-és felelősmerkeztő

Dr. Paál Árpád

cietős kiadó:

Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda Rt.
Igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgógépén, Nagyvárad, Szilágyi